

**Storumans
kommun**
LUSPIE

Likabehandlingsplan 2025

Förskolan Granen

Grunduppgifter om verksamheten	3
Policy	3
Vision.....	3
Delaktighet.....	3
Utvärdering av föregående plan	4
Kartläggning	6
Främjande och förebyggande arbete	7
Rutiner för akuta situationer.....	9
Ansvarsförhållande	9
Bilaga 1 - Åtgärdande arbete vid kränkande behandling/trakasserier mellan barn.....	10
Bilaga 2 - Rutiner när vuxen i verksamheten kränker barn.....	11
Bilaga 3 - Mall för samtal vid misstänkt kränkande behandling/ trakasserier.....	12
Bilaga 4 - Samtalsmall för vittnen	13
Bilaga 5 - Definitioner och begrepp.....	14
Bilaga 6 - Underskrift personal.....	16

Grunduppgifter om verksamheten

Förskolan Granen likabehandlingsplan består av både en plan mot kränkande behandling enligt skrivelserna i *skollagen*¹ samt en plan för aktiva åtgärder enligt skrivelserna i *diskrimineringslagen*². Den är också upprättad i enlighet med *förordning (2006:1083) barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling*.

Denna plan omfattar verksamhetsformen förskola. Alla tillämpliga skrivningar i denna plan omfattar både den digitala som fysiska världen.

Policy

På förskolan Granen tolererar vi inga kränkningar, trakasserier eller sexuella trakasserier. Definitioner av dessa begrepp finns i bilaga 5. Alla ska känna sig trygga i vår verksamhet. I denna likabehandlingsplan redogörs för våra främjande och förebyggande åtgärder samt rutiner för akuta situationer. Granens förskola skall förebygga diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett lagens sju diskrimineringsgrunder: kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Vision

Förskolan Granens vision är att ha en verksamhet där alla kan känna trygghet, gemenskap och glädje, och får möjlighet att utvecklas i en harmonisk miljö, utifrån egna förutsättningar och möjligheter. Vår vision är också att motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling. Barnen/eleverna ska känna att all personal på förskolan Granen arbetar aktivt för att motverka diskriminering och kränkande behandling.

Granens förskola kommer att under 2025 prioritera språk, Empati samt hållbarhet.

**

Denna likabehandlingsplan gäller fr.o.m. 2025-01-01 till 2025-12-31. På förskolan Granen ansvarar rektor för att det varje år upprättas en ny plan och att den tidigare planen utvärderas

Delaktighet

På förskolan Granen har barnen medverkat i det främjande och förebyggande arbetet och varit delaktiga i arbetet med att upprätta, följa upp och se över likabehandlingsplan genom att tillsammans med pedagogerna upprätta trivselregler och fortlöpande diskussioner om hur man är en bra kompis. Under våren arbetade Granen med värdegrund materialet "Vem böckerna" samt med barnkonventionen som lyfter alla människors lika värde och barnens rättigheter. Förskolan Granen gör enskilda barnintervjuer samt genomför trygghetsvandringar. Personalens observationer samt vid utvecklingssamtal ligger också till grund för planen.

¹ 6 kap. 8§ Skollagen (2010:800)

² 3 kap. 2§ Diskrimineringslagen (2008:567)

På förskolan Granen har också vårdnadshavare beretts möjlighet att delta i arbetet med planen genom att på föräldramöten informera om planen och dess innehåll. Planen läggs ut på kommunens hemsida, samt läggs ut i Tyra.

På förskolan Granen har personalen medverkat i det främjande och förebyggande arbetet och varit delaktiga i arbetet med att upprätta, följa upp och se över likabehandlingsplan genom att aktivt arbeta tillsammans med barnen, samt att reflektera tillsammans på gemensamma möten. Planen är en fast punkt på alla APT-möten.

Denna likabehandlingsplan görs känd och förankras hos barnen genom att pedagogerna är goda förebilder och har noll tolerans mot kränkningar. Förskolans olika Teman anpassas efter barngruppens behov. Planen görs känd och förankras hos personalen genom att fortlöpande diskussioner samt att all personal i förskolan skriver under bilagan som bekräftar att samtliga i personalen tagit del av planen och dess innehåll. Planen görs känd och förankras hos vårdnadshavare genom att den finns tillgänglig på webben samt på förskolans anslagstavlor.

Utvärdering av föregående plan

Främja likabehandling oavsett funktionsnedsättning samt bristande tillgänglighet

Granens förskola är anpassad till barn med rörelsevårigheter.

Bildstöd finns på alla avdelningar och används dagligen. Det finns tillgång till Ipad, datorer samt projektorer. Tecken som stöd har ökat på Granens förskola. Känslkort används som en anpassning.

När ett barn kommer till förskolan med en funktionsnedsättning så planeras inskolning tillsammans med föräldrar. En kartläggning av vilket stödbehov som finns görs. Specialpedagog, rektor samt, vid behov, extern kompetens deltar ex. habilitering eller sjukvård. Handlingsplan upprättas och följs upp på reflektionstid i arbetslaget samt gemensamma träffar med rektor och specialpedagog. Är det medicinska funktionsvariationer delar även sjukvård.

Handlingsplaner följs upp och revideras ständigt. Ansvarig är barnets mentor samt rektor. Specialpedagog kallas av rektor vid behov. Dialog med föräldrarna sker i huvudsak genom barnets mentor.

Detta är ett fortlöpande arbete som kommer att fortsätta kommande kalender år. Utvärderingen sker på APT, reflektion och i dialog med vårdnadshavare. Rektor ansvar för uppföljningsträffar.

Denna arbetsmodell har fungerat bra. Regelbundna HLT-möten sker där rektor, BVC samt specialpedagog träffas rektorsområdesvis barnpsykolog har deltagit från hösten 2023 en gång i månaden.

Främja likabehandling oavsett kön , sexuell läggning eller könsöverskridande identitet eller -uttryck

Förskolan Granen har arbetat med att uppmuntra barnen att välja sina roller i lekar. I leken kan det finnas flera mammor och pappor i samma familj. Barnen får möjlighet och stöd av de vuxna att utveckla sin identitet. Personalen har läst böcker med könsöverskridande teman samt samtalar med barnen.

Diskussioner förekommer ständigt på reflektionen om hur man som pedagog uttrycker sig,

Detta arbete kommer att fortsätta kommande läsår med diskussion fram för allt på reflektionstid

Främja likabehandling oavsett ålder

Vi har under APT diskuterat hur ålder. De yngre barnen blir jämt välkomna att delta i leken. Det förekommer nästan aldrig att någon utestängs på grund av sin ålder. Personalen låter inte barnens ålder styra. Man får klättra upp i klätterställningen oavsett ålder när man klarar det själv klättra i träd eller på stora stenar.

Förskolan Granen kommer att arbeta vidare med ett tillåtande åldersklimat. Samlingar sker ibland gemensamt och ibland delade.

Utvärdering sker på APT och reflektionstid.

Främja likabehandling oavsett etnicitet, religion eller annan trosuppfattning

På Granens förskola finns det olika etniciteter, kulturer och religioner bland barnen. Det berikar mångfalden och upplevs som mycket positivt. Förskolans matramsor på olika hemspråk, det finns tillgång till böcker och Polyglutt (inlästa böcker via ett program på olika språk.) Även föräldrar har läst in böcker på sitt hemspråk som barnen har kunnat lyssna på via en QR kod. Köket erbjuder mat som överensstämmer med barnens olika trosuppfattningar och föräldrars önskemål.

Vi har idag inga barn som har samiska som modersmål. Förskolan Granen har samiska kontaktpersoner. Förskolan uppmärksammar de samiska årstiderna och samiska nationaldagen. Förskolan Granen har tillgång till en kåta på förskolans gård.

Alla aktiviteter kommer att fortsätta detta år. Vi får nya barn fortlöpande och det innebär att etnicitet och trosuppfattningar kommer att variera. Frågan tas upp och utvärderas på APT och reflektionstid.

Samtlig personal är med på APT-möten och på Granens kvällsmöte då dessa frågor diskuteras. Utvärdering skedde vid ett gemensamt APT möte i november 2024.

Årets plan kommer att utvärderas i november 2025 och rektor ansvarar för att den genomförs.

Kartläggning

Syftet med en kartläggning är att undersöka risker för diskriminering, trakasserier, repressalier och kränkande behandling i verksamheten. De problem- och riskområden som vi har identifierat ligger till grund för planeringen av de åtgärder som ska genomföras för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier, repressalier och kränkande behandling.

Kartläggningsmetod	Område som berörts	Hur eleverna involverats i kartläggningen	Hur personalen har involverats i kartläggningen	Resultat och analys
Trygghetsvandring	Kränkande behandling	Förskolans barn går enskilt runt med en pedagog och samtalar efter förmåga var man vill vara och inte.	Personal observerar barnens beteende och upplevelser. Gör anpassningar efter observationer	Utifrån det som framkom så får pedagogerna anpassa lärmiljön
Genomgång av Barnens behov utifrån funktionsnedsättningar och tillgänglighetsperspektivet	Funktionsnedsättning tillgänglighet	Vårdnadshavaren till barn med kända behov har tillfrågats om deras upplevelse av tillgänglighet/anpassningar	Personalen har utifrån kända utredningar och/eller diagnoser sett över lokaler utifrån lärmiljö i rummen, ljus, ljud, tillgänglighet etc.) för att se att elever inte diskrimineras p.g.a. funktionsnedsättning	Granens förskola har en fungerande miljö utifrån tillgänglighetsperspektiv.
Utvecklingsamtal	Samtal om undervisningen i förskolan samt upplevelsen av förekomsten av kränkningar	Föräldrarna får hem frågor som de kan samtala och reflektera med barnen innan samtalet	Pedagogerna går igenom utvecklingssamtalen tillsammans med rektor och vid behov specialpedagog	Utifrån utvecklingssamtalen kan anpassningar ske
Barnintervjuer 4-5 åringar	Förekomsten v kränkningar	Barnen interjuvas av en pedagog	Personal förbereder och genomför intervjuerna	Svaren analyseras och diskuteras på gemensam reflektionstid

Främjande och förebyggande arbete

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn känner sig trygga och utvecklas.

Arbetet med att främja lika rättigheter och möjligheter riktar sig till alla barn och ska genomföras utan att det föranleds av något särskilt problem. Det främjande arbetet är en av verksamhetens fortgående uppgifter och ska bedrivas på ett kontinuerligt, systematiskt och målinriktat sätt. I det följande redovisas det arbete som vi på förskolan Granen kommer att genomföra för att främja barns lika rättigheter.

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker som finns i vår verksamhet. Utifrån resultaten av våra kartläggningar som beskrivits ovan har Förskolan Granen formulerat konkreta åtgärder för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Dessa beskrivs nedan.

Namn på insatsen och området som berörs av insatsen	Mål och uppföljning	Beskrivning av insats	Ansvarig	Datum när det ska vara klart
Främja likabehandling oavsett funktionsnedsättning Samt Främjande arbete mot bristande tillgänglighet samt förbygga risker på området.	Mål: Barnen ska ha kunskap om att alla människors likavärde oavsett funktionsnedsättning och bristande tillgänglighet Uppföljning: Granen-möten samt reflektionsmöten. APT, HLT team samt specifika möten med vårdnadshavare, rektor, mentor och vid behov extern kompetens.	Utforma lärmiljön både inomhus och utomhus för att den skall passa barn med funktionsnedsättningar. Bildstöd kommer vara en del i arbetet. Personalen kommer att erbjudas fortbildning om funktionsnedsättningar i form av tillgång till litteratur och fortbildning vid behov. Alla kränkningar utifrån funktionsnedsättning kommer att anmälas i Drafit. Värdegrundsmaterial Samt före Bornholmsmodellen kommer vi att använda	Pedagogerna	Arbetet pågår under hela 2025 Utvärderas i november 2025
Främja likabehandling oavsett kön samt förbygga risker på området.	Mål: Barnen skall få kunskap om alla människors lika värde oavsett kön Uppföljning: Granen-möten samt reflektionsmöten. APT	Pedagoger kommer att vara uppmärksamma att de behandlar barnen som individer och inte utifrån kön. Att arbeta utifrån barnkonventionen. Samt "Är det okej med dig?" samt "Stopp min kropp"	Pedagogerna	Arbetet pågår under hela 2025 Utvärderas i november 2025

Namn på insatsen och området som berörs av insatsen	Mål och uppföljning	Beskrivning av insats	Ansvarig	Datum när det ska vara klart
Främja likabehandling oavsett etnisk tillhörighet samt förbygga risker på området.	Mål: Barnen skall få kunskap om alla människor är lika värda oavsett etisk tillhörighet. Positivt med många barn med olika etniska tillhörigheter. Uppföljning: Tas upp vid reflektionstid och tillsammans med rektor och specialpedagog	Förskolan få barn med olika etniska tillhörigheter. Matramnsorna sägs på olika språk. Läser sagor från olika länder och kulturer, använder "Polyglutt" (Samma saga kan läses på Ipad med olika språk). Förskolan Granen uppmärksammar samiska nationaldagen samt renens år samt de 8 årstiderna. Gemensam utflykt med Björkens förskola och Sameskolan planeras till maj 2025. Arbetet med barnkonventionen och att ta del av filmer/sagor om andra länder kommer att vara viktigt att ha en del i förskolans undervisning.	Pedagogerna	Arbetet pågår under hela 2025 Utvärderas i november 2025
Främja likabehandling oavsett religion eller annan trosuppfattning samt förbygga risker på området.	Mål: Att barnen ska få kunskap om alla människors lika värde oavsett religion eller trosuppfattning Uppföljning: Reflektionstid, Möten tillsammans med samtliga i arbetslaget	Att arbeta med Barnkonventionen	Pedagogerna	Arbetet pågår under hela 2025 Utvärderas i november 2025
Främja likabehandling oavsett könsöverskridande samt identitet eller - uttryck sexuell läggning samt förbygga risker på området.	Mål: Att barnen skall få kunskap om alla människors lika värde oavsett sexuell läggning eller könsöverskridande identitet eller -uttryck. Uppföljning: Reflektionstid, Möten tillsammans med samtliga i arbetslaget	Att barnen fritt skulle kunna välja vilken roll/kön de vill i leken. Ta del av sagor/filmer som handlar om olika familjer och constellationer som bryter traditionella normer. Arbeta med barnkonventionen	Pedagogerna	Arbetet pågår under hela 2025 Utvärderas i november 2025
Främja likabehandling oavsett ålder samt förbygga risker på området.	Mål: Barnen skall få kunskap om att alla människor är lika värda oavsett ålder Uppföljning: Reflektionstid och Granenmöten	Att alla barn kan delta i verksamheten utifrån sin förmåga och få möjlighet att utvecklas efter sina förutsättningar Att fokusera på lärande och inte ålder i dokumentationen i Tyra Att återgå hösten 2024 till åldersblandade grupper	Pedagogerna	Arbetet pågår under hela 2025 Utvärderas i november 2025
Främjande arbete mot kränkande behandling samt förbygga risker på området.	Mål: Vi accepterar inte kränkande behandling. Barnen ska få kunskap om alla människors lika värde och rätten att mötas med respekt Uppföljning: Reflektionsmöten Granen-möte APT	Vi kommer att arbeta med olika teman. Vännerna i Kungaskogen Stopp min kropp! Är det okej med dig? Kompisböckerna Vem böckerna? Drama Kråkan och Mamma Mu	Pedagogerna	Arbetet pågår under hela 2025 Utvärderas i november 2025

Rutiner för akuta situationer

Förskolan Granens policy är att det ska råda nolltolerans mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i vår verksamhet.

Detta avsnitt innehåller rutiner för hur barn och deras vårdnadshavare ska göra för att anmäla diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling, hur personalens respektive rektorns anmälningskyldighet ska fullgöras, rutiner för hur diskriminering, trakasserier och kränkande behandling ska utredas, åtgärdas och dokumenteras. Det åtgärdande arbetet påbörjas genast när det kommit signaler om att ett barn känner sig diskriminerat, trakasserat eller kränkt. Det åtgärdande arbetet innebär att verksamheten vidtar åtgärder som dokumenteras och utvärderas för att förhindra att kränkningarna upprepas.

Förskolan Granens rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och/eller kränkande behandling är att ha aktiva pedagoger i barngrupperna. Att arbeta med lågaffektivt bemötande, observera barnen samt vara god vuxna förebilder. Att genomföra barnintervjuer samt eftersträva en god kommunikation med vårdnadshavare. Att välja teman efter barngruppens behov.

Ansvarsförhållande

Enligt skollagen (SFS 2010:800) är förskollärare, lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling skyldiga att anmäla detta till rektor. Rektor är i sin tur skyldig att föra informationen vidare till huvudmannen.

En förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektor. Rektor ska i sin tur anmäla detta till huvudmannen. Kränkningar anmäls till rektor och huvudman genom Drafit: <https://inloggad.drafit.se/>

Kommunens klagomålshantering finns också beskriven på kommunens webbplats (<http://www.storuman.se/Utbildning--barnomsorg/Synpunkter-och-klagomal/>).

Barn och/eller vårdnadshavare anmäler diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling till personalen på förskolan, i första hand till den personal de känner mest förtroende till, i andra hand rektor. Barnet har dock möjlighet att vända sig till den anställd som de känner mest förtroende för. Den som har blivit kontaktad ansvarar för att åtgärder görs i enlighet med nedanstående mallar.

- Vid misstanke om kränkande behandling eller trakasserier tillämpas rutiner för åtgärdande arbete vid kränkande behandling/trakasserier mellan barn (bilaga 1).
- Vid misstanke om att vuxen i verksamheten kränkt/trakasserat ett barn tillämpas rutiner för när vuxen i verksamheten kränker barn (bilaga 2).
- Mall för samtal vid misstänkt kränkande behandling/trakasserier (bilaga 3).
- Mall för samtal med vittnen till händelser (bilaga 4).

Dokumentationen sker i Drafit.

Bilaga 1 - Åtgärdande arbete vid kränkande behandling/trakasserier mellan barn

Kränkningar anmäls till rektor och huvudman genom Draftit: <https://inloggad.draftit.se/>

Använd mall för samtal kring misstänkt kränkande behandling/trakasserier, bilaga 3.

Alla fall av misstänkt kränkande behandling, diskriminering eller mobbning ska utredas så snabbt som möjligt.

1. Förskolans/avdelningens personal:

- Samtalar med barnet. Samtalet ska dokumenteras.
- Beskriver/sammanfattar problemet eller behovet tillsammans med barnet
- Den vuxne som har samtalat med barnet ska skyndsamt informera övrig personal som berörs på avdelningen/förskolan.

2. Mentor/handledare:

- Ska alltid känna till den situation som uppstått och vara drivande i försök att klarlägga och hitta lösning på problemet.
- Informerar vårdnadshavare.
- Diskuterar problemet med de personer som ska vara behjälpliga. Ärendets karaktär avgör vilka som ska informeras; rektor, arbetslag, socialtjänst, polis etc.
- En utredning som belyser situationen ska göras. De som ska samarbeta i ärendet söker hitta åtgärder som är passande för den situation som uppstått. *OBS! Detta ska dokumenteras/utredas i Draftit där återkoppling till rektor och huvudman sker.*

Uppföljning/utvärdering

- Arbetslaget följer upp problemet tillsammans, ev. tillsammans med rektor och/eller annan som utgöra ett stöd. Uppföljningen ska dokumenteras.
- Om situationen ej förbättrats börjar man om på punkt ett.
- Rektor ska hållas informerad om ärendets gång.

Rektor måste anmäla kränkande behandling till huvudman (Skollagen 2010:800, 6 kap. 10 §, 1 st.).

Rektor måste även anmäla trakasserier eller sexuella trakasserier på så sätt som avses i diskrimineringslagen till huvudman (Skollagen 2010:800, 6 kap. 10 §, 2 st.).

Bilaga 2 - Rutiner när vuxen i verksamheten kränker barn

Kränkningar anmäls till rektor och huvudman genom Draftit: <https://inloggad.draftit.se/>

Händelsens art avgör hur ärendet behandlas. Förbudet för skolpersonal att utsätta barn för kränkningar gäller inte tillrättavisning som är befogad för att upprätthålla ordning och god miljö, även om barnet kan uppleva tillrättavisningen som kränkande. Ibland kan det vara tillräckligt om rektor för samtal med berörda parter för att få händelsen klarlagd och därmed utagerad. I andra fall kan det bli nödvändigt med en mer omfattande utredning.

Rektor måste anmäla kränkande behandling till huvudman (Skollagen 2010:800, 6 kap. 10 §, 1 st.).

Rektor måste även anmäla trakasserier eller sexuella trakasserier på så sätt som avses i diskrimineringslagen till huvudman (Skollagen 2010:800, 6 kap. 10 §, 2 st.).

Åtgärdsång i ärendet:

1. Personal på förskolan (annan än den som utsatt barnet för kränkning) samtalat med kränkt barn.
2. Rektor, eller dess ställföreträdare samtalat med den vuxne som barnet menar kränkt honom/henne. Den vuxne har möjlighet att ha stödperson med sig.
3. Vårdnadshavare informeras.
4. Utgången av samtalen samt den hittills inhämtade informationen runt ärendet ger rektor skäl att besluta om händelsen kan betecknas som utredd och utagerad eller om mer omfattande utredning är nödvändig.

När mer omfattande utredning är nödvändig skall rektor

- Samtala med alla de eventuella vittnen som finns till händelsen (såväl barn som vuxna).
- Efter att ha gjort en allsidig utredning skall bedömning göras om det är nödvändigt att anmäla händelsen till andra myndigheter för vidare utredning.

Det åligger rektor att försäkra sig om att det barn som känner sig kränkt inte drabbas av repressalier under och efter utredning.

Bilaga 3 - Mall för samtal vid misstänkt kränkande behandling/ trakasserier

Håll enskilda samtal med den som känner sig kränkt/trakasserad och de som anklagas för att kränka/trakassera. Var så konkret som möjligt i samtalen och **för noggranna anteckningar över frågor - svar**. Mål för samtalen bör vara att klargöra situationen (ansvarsbilden) och få slut på de eventuella kränkningar/trakasserier som förekommer.

Samtalsmall för personal med den som blivit utsatt:

- Uppmana barnet att berätta vad som hänt.
- Fråga vem eller vilka som deltagit i kränkningarna/trakasserier.
- Fråga om det finns det vittnen till det som inträffat? Hör även dessa (enligt bilaga 4).
- Ta reda på tidsperspektivet runt händelserna; när började det, hur ofta osv.
- Beskriv den policy som förskolan i sin likabehandlingsplan bestämt sig för. Upplys om att samtal kommer att hållas med de som barnet menar utsatt honom eller henne. Förklara att personal kommer att hålla speciell uppsikt runt de som finns med i händelsen.
- Den som håller i mötet informerar övrig personal skyndsamt.
- Tar kontakt med vårdnadshavare samma dag.

Samtalsmall för personal med de/den som ev. utsatt andra för kränkningar/trakasserier (enskilda samtal):

- Berätta om de anklagelser som riktas mot barnet.
- Uppmana den anklagade att berätta vad han/hon vet.
- Beskriv skolans policy och att ärendet inte kommer att släppas förrän en godtagbar lösning nåtts.
- Förklara att skärpt uppmärksamhet råder från personalens sida kring dem som finns med i händelsen.
- Den som håller i mötet informerar övrig personal skyndsamt.
- Tar kontakt med vårdnadshavare samma dag.

Uppföljning/utvärdering:

- Inom två veckor ska en uppföljning ske. Utgången av uppföljningen avgör om fortsättning är nödvändig. Uppföljning dokumenteras i Draftit och ev. upprättas en handlingsplan om behov finns.

Om problemet kvarstår:

- Uppföljning av handlingsplan med berörda (inkl. vårdnadshavare). Vid behov kopplas annan kompetens in som ex. logoped som kan bistå med stöd för att hitta en lösning på problemet.

Bilaga 4 - Samtalsmall för vittnen

- Uppmana vittnet att berätta vad som hänt.
- Fråga vem eller vilka som deltagit i kränkningen/incidenten.
- Ta reda på tidsperspektivet runt händelserna; när började det, hur ofta o.s.v.
- Beskriv den policy som skolan i sin likabehandlingsplan bestämt sig för. Uppllys om att samtal kommer att hållas med de som barn som är inblandade. Förklara att personal kommer att hålla speciell uppsikt runt de som finns med i händelsen.
- Uppmana barnet att komma till en vuxen och berätta och han/hon får reda på eller ser något mer.

Bilaga 5 - Definitioner och begrepp

Följande definitioner och begrepp används i denna plan och utgår från de allmänna råden³ och är bland annat hämtade från diskrimineringslagen, skollagen och propositionen Ett starkare skydd mot diskriminering (prop. 2007/08:95):

En person är skyddad mot diskriminering utifrån de i diskrimineringslagen angivna *diskrimineringsgrunderna*. De sju *diskrimineringsgrunderna* är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och ålder.

Direkt diskriminering innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Man kan också i vissa fall diskriminera genom att behandla alla lika, så kallad *indirekt diskriminering*. Med detta menas att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som i praktiken missgynnar ett barn av skäl som har samband med en viss diskrimineringsgrund, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte.

Med begreppet *likabehandling* menas att alla barn ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett någon diskrimineringsgrunderna. Det innebär dock inte alltid att alla barn ska behandlas lika, se indirekt diskriminering.

Trakasserier innebär ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier innebär ett handlande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier behöver inte ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. För att underlätta läsningen inryms i den här skriften begreppet sexuella trakasserier i begreppet trakasserier.

Med diskrimineringsgrunden *könsöverskridande identitet* eller uttryck menas att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Med diskrimineringsgrunden *etnisk tillhörighet* menas nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Med *funktionshinder* menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Med diskrimineringsgrunden *bristande tillgänglighet* avses att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att "skäligen åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan sådan funktionsnedsättning". Begreppet tillgänglighet innefattar stöd eller personlig service, information och kommunikation samt den fysiska miljön.⁴

³ Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Skolverkets allmänna råd (2012)

⁴ Ny diskrimineringsgrund fr.o.m. 2015-01-01.

Med *sexuell läggning* menas homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Med *kränkande behandling* menas ett uppträdande som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker ett barns värdighet.

Kränkande behandling i skollagens mening kan utföras av en eller flera personer och även riktas mot en eller flera personer. Ett barn eller en elev kan till exempel bli utsatt för kränkande behandling av personal eller av ett eller flera andra barn eller elever.

Kränkningarna kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. De kan vara synliga och handfasta eller dolda och subtila. Kränkande behandling kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller fysiska handlingar som slag, sparkar och knuffar, men kan även bestå av utfrysning eller hot. Kränkande behandling kan också förekomma digitalt, till exempel på sociala medier.

Bedömningen av vad som är kränkande behandling behöver alltid göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.

Med *barn* menas den som deltar i eller söker till förskolan eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kapitlet skollagen.

Huvudman: Den som är huvudman för skollagsreglerad verksamhet, dvs. den ansvariga kommunala nämnden eller styrelsen för fristående verksamheter. I diskrimineringslagen används begreppet utbildningsanordnare men i den här skriften används begreppet huvudman oavsett vilken lagstiftning det rör sig om.

